



Võõrkeeleõpetaja ja - õpetus muutuste tuules

Tallinn, 3. detsember 2010

Kuhu lähed, Euroopa keelemapp?

Ülle Türk

ulle.turk@ut.ee



Teemad

- Euroopa keelemapp: mis see on?
- Lühiajalugu
- Euroopa keelemapp täna ja homme
- Euroopa keelemapp Eestis
- Euroopa keelemapp ja võõrkeeleõpe



Euroopa keelemapp ...

- ENi initsiatiivil väljatöötatud **dokument**, mis võimaldab keeleõppijal jäädvustada kõiki keeleõppe- ja kultuuridevahelise suhtlemise kogemusi hoolimata sellest, kas need on saadud koolis või väljaspool seda
- Eesmärgid
 - motiveerida õppijaid avardama ja mitmekesistama oma keelteoskust igal tasemel
 - registreerida omandatud keele- ja kultuurialaseid oskusi läbipaistvalt ja kõigile mõistetavalt
- European Language Portfolio:
<http://www.coe.int/portfolio/>
- Language Policy Division: <http://www.coe.int/lang/>



Funktsioonid

- **Pedagoogiline**

- Motiveerida õppijaid keeltega tegelema
- Aidata õppijail õppimist planeerida ja iseseisvalt õppida
- Ergutada õppijaid omandama mitmeid keeli ja erinevaid kultuuridevahelise suhtlemise kogemusi

- **Dokumenteeriv**

- Registreerida oskused ja kogemused läbipaistvalt ja üheselt mõistetavalt



Põhimõtted

- Keelemapp annab keeleõppijale võimaluse **jäädvustada oma keeleõpet tervikuna**, hoolimata sellest, kus või kuidas ta on midagi omandanud.
- Keelemapp on **õppija isiklik omand**.
- Keelemapp on **seotud** Euroopa keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud **keeleoskustasemetega**.
- Kõik keelemapid järgivad **ühtseid põhimõtteid ja juhtnööre**.



Keelemapi osad

Keelepass (dokumenteeriv funktsioon)

- Ülevaade võõrkeel(t)e oskusest
- Ülevaade kogemustest

Keelelugu (pedagoogiline funktsioon)

- Keelte õppimise kogemus
- Kultuuridevahelise suhtlemise kogemus

Kaust (pedagoogiline ja dokumenteeriv funktsioon)

- Kogutud näidistööd, tunnistused



Lühiajalugu

Rüschlikoni sümposion 1991

**Valitsustevaheline konverents
Strasbourgis 1997**



Euroopa keeleõppe raamdokumendi redigeerimine ja juhendmaterjalide väljatöötamine

Euroopa keelemapi katsetamine 1998-2000

Euroopa keelteaasta 2001



Katsetamine 1998-2000

- Osalejad
 - 15 Euroopa Nõukogu liikmesmaad
 - 180 haridusasutust
 - 30 000 õppijat
 - 1800 õpetajat
- Šveitsi projekt: toetas teisi projekte ⇒ kontroll-lehed, mis põhinevad empiirilisel uurimusel
- Katsetuste käigus valmisid ka *Principles and Guidelines*.



Järeldused

- Keelemapi kasutamine muudab keeleõppeprogrammid sidusamaks ja keeleksamite tulemused läbipaistvamaks.
- Keelemapi kasutusele võtmine **võib** aidata kaasa õppesisu ja õppemeetodite muutumisele, näiteks:
 - enesehindamise juurutamisele
 - iseseisva töö oskuste parandamisele
 - ühisõppe meetodite juurutamisele
 - suurema tähelepanu osutamisele erinevatele kultuuriaspektidele
- Keelemapp on keeleõppe kvaliteedi tagamise vahendiks: seotus EN-i keeleoskustasemetega muudab programmid läbipaistvamaks ja lähendab neid rahvusvahelistele standarditele.



EKR 3. ptk: Keeleoskustasemed

Keeleoskuse vertikaalne mõõde

A		B		C	
algtasemel keelekasutaja		iseseisev keelekasutaja		vilunud keelekasutaja	
A1	A2	B1	B2	C1	C2

- A1 läbimurre
- A2 esmane keeleoskus
- B1 suhtluslävi
- B2 edasijõudnute tase
- C1 vaba suhtluspädevus
- C2 haritud emakeelekõneleja tase

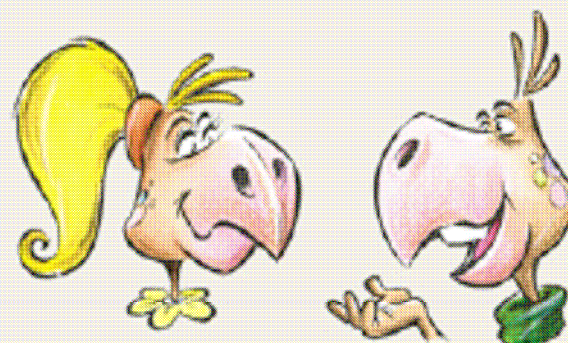


	A1	A2	B1	B2	C1	C2
INDUSTRIINE	Konkreetne Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetus ümbritset, kui inimesed näevad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud muile olulistele valdkondadega (näiteks informatsioon ja muu perekonna kohta, sisseseadude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lihtsatest, lihtsate ja selgelt väljendatud olulistest põhiühist.	Saan aru põhilisest infoot selges tavakõnes tuttavalt teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või televisioonipõhisest infoot, kui need käsitlevad päevateemasid või muile huvitavaid teemasid.	Saan aru põlvemaist kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul seegi nende kõnelemisest ning ühistest. Saan aru enamiku televisiooni, publitsistlikasade ja filmide arust.	Saan aru põlvemaist teletühtist isegi siis, kui see pole selgelt ligendatud ja seotud on eistatud kaaludest või vihjamist. Saan suurema vaevata aru teleprogrammidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olles võimeline sellest, kui seda eistatakse. Saan aru ka kirjalikest, kui muile antakse piisavalt aega hääldamisiga harjumiseks.
	Ligendatud Saan aru tuttavatest nimeidest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks sõidul, plakatil või kataloogides.	Saan aru väga lihtsatest lihtsatest lausetest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpaikprospektid, menüüsidu plaanid), samuti lihtsatest kirjandusest.	Saan aru tekstidest, mis koostuvad sageli eeldatavatest sõnadest või mõnede sõnadest. Saan aru sõnumite, mõtete ja soovide.	Saan aru aktuaalsetest teemadest kirjutanud artiklidest, kus autorid väljendavad mõtteid kindlasti seaduse või vaatenurki. Saan aru tänapäevast proosat.	Saan aru pikemadest ja keerulisematest tekstidest, nii olukorradest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stilselt eri-pära. Saan aru erialastest artiklidest ja põlvemaist tehislikest juhendist isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjajalikest tekstidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulisematest tekstidest, näiteks kaasaegsetest, erialastest artiklidest ja ilukirjandusest.
RAVITAMINE	Selge arusaade Oskan lihtsal viisil suhelda inimesega, et võtta partner aeglaselt nägib, vajadusel eeldatavalt või ümbritset sõnadest ning mind verbaalselt aitab. Oskan loovida lihtsast kirjandusest ja selle vabata.	Saan hakata iga suhtlusolukorradest ja lihtsast informatsiooni teemadest rääkima, ehkki ma vestlust juhida.				
	Saastavõime Oskan kasutada lihtsast fraasid ja lauseid kirjeldamaks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mõne lauseid, et kirjeldada minu elu, harrastusi, harrastusi, praegust elu.				
KOGEMINE	Kirjalikult Oskan kirjutada lihtsast ja lihtsast teadete (näiteks postkaarti, puhkusekirjeid) ning teadaformule (näiteks hõbeline registreerimisleht, kus kirjutatakse üldandmeid: nimi, aadress, närvust) kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsast isikliku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsast seotatud tekstid tuttavalt või muile huvipakkuvast teemal. Oskan kirjutada isikliku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste muile huvipakkuvast teemadest. Oskan kirjutada esseid, aruannet või referaate, edastamaks infoot ning koostada oma põhjendatud aruannet oma seaduse kohta. Oskan kirjutada kirja, milles tõotan ette kogemuste ja sõnumite muile olulist aspektide.	Oskan ennast väljendada selges, hästi ligendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseid või aruannet keerulikal teemal ja ette tõrsta olulistemat. Oskan luua ja lihtsast kohanda da oma stiili.	Oskan kirjutada ladusalt ja selgelt vajalikkuse stiilis. Oskan koostada keerulisi kirja, aruandeid või artikleid, esitada aruannet loogilise ligendatuna, et lugeja suudab erialastest ja/või kirjanduslikest teemadest, annotatsioonid ning retsensioonid.

Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavalt, huvitava või olulisel teemal: pere, hobid, töö, reisimine ja päevasündmused.

Suuline suhtlus (kaal) _____

B1



_____ (kuupäev) (päev)

_____ (kuupäev) (päev)

_____ (kuupäev) (päev)

B1 tasemel keeleõppija

- suudab igapäevastes olukordades arusaadavalt väljendada teda huvitavatel ja talle tuttavatel teemadel;
- sõnavara on piisav, et vestelda tuttavatel teemadel.

Oskus	Solutus/Näide			
Tulen toime suhtlemisega teenindusasutustes.	Nt kohvikus, raamatukogus, polikliinikus, spordiasutuses, politseis.			
Oskan vestluskaaslasega arutada, mida ette võtta, ja teha ettepanekuid.	Nt aeg, koht, kellaeg.			
Oskan alustada, arendada ja lõpetada vestlust.				
Oskan anda juhiseid, kui ei pea kasutama tehnilist sõnavara.	Nt toidu valmistamine; toidu-, joogi- ja pangaautomaatide kasutamine.			
Oskan küsida igasugust teavet.				
Oskan sõnadega väljendada oma tundeid ja reageerida vestluskaaslasel tunde väljendustele.	Nt iliaatus, rõõm, kurbus, huvi, ükskõiksus.			
Oskan vestluses väljendada oma arvamusi ja vaateid.	Nt <i>Minu arvates oli see film nii romantiline.</i>			
Oskan väljendada vestluskaaslasega nõustumist või mittenõustumist.				
Oskan esitada täpsustavaid küsimusi ja paluda selgitusi.	Nt <i>Mida sa sellega delta tahad? Kas kohtume homme?</i>			
Oskan oma mõtet teiste sõnadega edasi anda, kui mulle mõni sõna või väljend meelde ei tule.				



Järeldused

- Igas eas õppijad tüdivad keelemapist kiiresti, kui seda kasutatakse harva ja üksnes selleks, et lahtreid täita.
- Õppijad hindavad keelemappi kui see on keeleõppes kesksel kohal.
- Kui keelemapp on keeleõppes kesksel kohal, toetab see õppija iseseisvuse, enesejuhtimise ja enesehindamise arengut.
- Dokumenteeriv ja pedagoogiline funktsioon toetavad teineteist.



Veidi arve

	2000	2010
Valideeritud keelemappe	6	108 (32 riiki)
Õpilasi	30000	600000 +
Õpetajaid	1800	25000-35000



Keelemapi arendustegevus

- keelemapile suurema rakenduse leidmine
 - Europassi keelepäss <http://www.europassikeskus.ee/>
- elektrooniliste keelemappide loomine
 - 6.2000 – EAQUALS-ALTE
<http://www.alte.org/projects/eelp.php>
 - 89.2007 – Holland
<http://www.europeestaalportfolio.nl>
- keelemapi kasutamise toetamine
 - Training teachers to use the European Language Portfolio – ELP-TT, ELP-TT2 and ELP-TT3: <http://elp-tt2.ecml.at/>
- keelemapi eri mudelite arvu vähendamine
- 2011. a-l asendub valideerimine registreerimisega



Keelemapp Eestis 1

- Haridus- ja teadusministri 7. juuli 2003. a käskkiri nr 645 ⇒ komisjon ülesandega Euroopa keelemapi Eesti variandi põhialuste ja 6.–9. klassi näidismapi väljatöötamine
- Keelemapi kasutuselevõtt 2006.–2007. õppeaastal
- Valideerimine 2007. aasta kevadel



Keelemapp Eestis 2

- Katsetamine 2004/5 õ-a
 - 60 õpetajat
 - 1700 õpilast
 - kõik maakonnad, v.a Jõgevamaa, Saaremaa ja Võrumaa
- Koolitused koostajatele ja katsetavatele õpetajatele
- Valideeritud keelemapp 93.2007



Keelemapp Eestis 3

- Koolitusseminarid õpetajatele
 - Euroopa keeleõppe raamdokument ja Euroopa keelemapp õppetöös (sissejuhatav koolitus, 40 tundi) – u 200 õpetajat
 - Euroopa keelemapp õppetöös (jätkukursus, 40 tundi) – 29 õpetajat
 - Euroopa keelemapi viimine õpetajateni – koolitajaid ettevalmistav kursus – algab jaanuaris 2011
- Euroopa keelemapi Eesti koduleht:
www.keelemapp.ee
- Uus põhikooli riiklik õppekava



Keelemapp ja ainekava

- Keelemapp töötatakse välja ainekavast eraldi ja sellest sõltumatult
- Keelemapp lähtub olemasoleva ainekava eesmärkidest ja põhimõtetest
- Keelemapp ja ainekava töötatakse välja koos, lähtudes raamdokumendist



Keelemapi kasutamine

- Keelemapp on lisamaterjal, mida kasutatakse üks-kaks korda veerandis
- Keelemappi kasutatakse paralleelselt õpikuga
- Keelemapp on õppetöö keskmes ja määrab ära õpiku kasutamise
- Keelemapp kujuneb õppetöö aluseks ja asendab õpiku



Täna tähelepanu eest!